



הציון בני דוד עלי

ג ל י ו ן מ ס ' 15 כ ס ם ד ה נ ו כ ה ת ש ע ם ג 2012

מוסדות 'בני דוד'
מאחלים לכל בית ישראל
חג חנוכה שמח!



"בימים ההם בזמן הזה"
ניצחון בשדה הקרב עדיין אינו
סיבה לקבוע חג לדורות...

מאמר הרב אלי סדן לחנוכה
מצורף לחדשות



מכינה ישיבתית לצה"ל
ישיבה לבוגרי צבא
ישיבה גבוהה
The Military
Yeshiva Academy
of Israel

רח' הארז 9 עלי ד"ג אפרים 44828
טל' 02-9407888, פקס' 02-9943256
info@bneidavid.org • www.bneidavid.org

עיצוב והפקה: **שילה • ברכץ** אל 02-9973875



'בני דוד' על גבול עזה

רבים מתלמידינו משרתים כלוחמים וכקצינים בגבול עזה במהלך כל ימות השנה. במבצע 'עמוד ענן' גויסו מאות מבוגרי 'בני דוד' המשרתים במילואים. גם תלמידי הישיבה לבוגרי צבא וחלק מרבני 'בני דוד' גויסו וירדו דרומה. הרב אלי סדן והרב יהודה סדן יצאו יחד, לבושי מדים, כדי לבקר את כוחותינו בגבול עזה. הרב סדן פגש רבים מבוגרי המכינה בשירות סדיר, בקבע ובמילואים. שבוע לפני תחילת המבצע ירד הרב אלי סדן לאוגדת עזה כדי להיפגש עם סגן מפקד האוגדה יוני ברנסקי, ועם מפקד החטיבה הצפונית אל"מ עופר וינטר. כשבוע לאחר ביקורו התבשר עופר, בוגר מחזור ב' של 'בני דוד', על מינויו בקיץ הקרוב למח"ט גבעתי. ■

ההגרלה השנתית של יידידי 'בני דוד'

הגרלת הכסף (25 שנה)

בוגרים רבים והוריהם, לצד יידידים מהארץ ומהעולם, מסייעים בידינו להמשיך בחינוך אנשי אמונה בעולם המעשה. לרגל השנה ה-25 להקמת 'בני דוד' - שנת הכסף, אנו שמחים להודיע על הגרלה מיוחדת ליידידי 'בני דוד', הגרלה בה הפרסים יהיו כלי כסף מיוחדים ממיטב היצרנים. אנו מזמינים אתכם לקחת חלק בהגרלה, ובכך להיות שותפים בסיוע לאחזקת מוסדות 'בני דוד'.

ראה תלוש מעבר לדף



The Bnei David English Speakers Program
Blazing a New Trail



We have Good News for you!

bdep
Bnei David English Program
Rabbi Yaron Levy +972-52-3121398 bdep@bneidavid.org



bdep

'בני דוד' לדוברי אנגלית

בעקבות הגידול הניכר במספר בני הנוער מרחבי תבל המתגייסים לצה"ל, מתקבלות במכינה מדי שנה עשרות פניות של בני נוער דוברי אנגלית, המבקשים להגיע ל'בני דוד' ולהכין את עצמם לקראת גיוסם.

כמענה לכך, בכוונתנו לפתוח בעז"ה בשנה הבאה מסלול מיוחד לדוברי אנגלית, בראשות בוגר 'בני דוד' הרב ירון לוי (מחזור ה'), בו ילמדו התלמידים עברית, תורה ושיעורי אמונה, ובמקביל יעברו את כל תהליך ההכשרה של 'בני דוד', שיותאם לבני חו"ל דוברי אנגלית. לימודי הקודש יילמדו בבית מדרש מיוחד, במסגרתו תוענק תשומת לב אישית לכל אחד מתלמידי התכנית. בימים אלה נסע הרב ירון לוי לארה"ב, והחל בגיוס תלמידים בקרב התיכונים היהודיים. אנו מאחלים לו הצלחה רבה בתפקידו. לפרטים נוספים: הרב ירון bdep@bneidavid.org



פנים חדשות ל'בני דוד'

תוכנית למנהיגות במגזר הציבורי בשיתוף פעולה עם המרכז האוניברסיטאי באריאל

תכנית 'חי רועי' מחדשת את פניה, בשיתוף פעולה עם המרכז האוניברסיטאי באריאל. היכולת להשפיע על תהליכים, לקבל החלטות ולתרום לחוסנה של מדינת ישראל מתחיל בשירות הציבורי.

מצטרפים היום לתכנית ייחודית הכוללת לימודים אקדמיים ולימודי ישיבה מכווני מנהיגות. בני דוד עלי' בשיתוף המרכז האוניברסיטאי באריאל מזמינים אתכם ללמוד במגוון מסלולים: כלכלה ומנהל עסקים, כלכלה ומדעי המדינה, הנדסת תעשייה וניהול. על פי התכנית החדשה, יתקיימו הלימודים בבית המדרש בשעות הבוקר, ואילו אחר הצהריים יתקיימו לימודים אקדמיים במרכז באריאל. תכנית זו גובשה במטרה לתת מענה מיוחד לתלמידי התכנית, לקראת כניסתם לשירות במגזר הציבורי. בוגרי מכינות ושיבות הסדר מוזמנים להצטרף לתוכנית. לפרטים: חיים 054-4954166 ודוא"ל: info@bneidavid.org



מבקרים ב'בני דוד'

השר לאיכות הסביבה גלעד ארדן ונציגי 'הבית היהודי' ביקרו ב'בני דוד'

השר לאיכות הסביבה גלעד ארדן ביקר ב'בני דוד', שוחח עם תלמידי המכינה, ואף חבר לרב סדן ללימוד קצר בע"פ איה'. לקראת הבחירות המקדימות ל'בית היהודי' התארחו נפתלי בנט, זבולון אורלב, ניסן סלומיאנסקי ויוני שטבון. צפויים ביקורים נוספים לרגל הבחירות הקרובות.



חוגגים חצי יובל

לפני 25 שנים הוקמה המכינה הקדם צבאית הראשונה 'בני דוד'. זוהי הזדמנות הולמת להודות על העבר, להתאחד ולהיפגש, ולהתחזק לקראת אתגרי העתיד.

בשעה טובה אנו מתחילים בהיערכות לקראת האירוע לציון חצי יובל ל'בני דוד'. נערכו מספר דיונים בהשתתפות רבני 'בני דוד' ובוגריה, וכן נערך סקר אינטרנטי בו השתתפו כמאתיים בוגרים. אנו מזינים על ההיענות ועל הנכונות לקחת חלק בחשיבה לגבי אופי האירוע, ושומחים לראות את הציפייה למפגש הבוגרים הגדול ולאירוע המרכזי. כפי הנראה האירוע יתקיים לאחר חג השבועות, ובקרוב יישלחו לבוגרי המכינה הודעות ראשונות בנושא. נא עקבו אחר הפרסומים באתר 'בני דוד'. אנו מעוניינים לקבל תמונות וסרטים המתארים את הווי המכינה. כל חומר יתקבל בברכה, ייאסף ויוחזר לאחר העתקתו. נא צרו קשר עם ליאור, בדוא"ל: lior@bneidavid.org

שובר השתתפות בהגדלת הכסף

לכב' בני דוד - מכינה ישיבתית לצה"ל
ברצוני לרכוש כרטיסים לתרומה ע"ס:
(הקף בעיגול)

250 ₪ לחודש x 15 תש" 4 כרטיסים

130 ₪ לחודש x 15 תש" 2 כרטיסים

70 ₪ לחודש x 15 תש" 1 כרטיס

אחד: _____ ₪ x _____ תש" סה"כ: _____ ₪

המחאות על סך _____ ₪ מצ"ב

נא לחייב כרטיס אשראי: ויזה ישראלכרט דינרס

מס' _____

בתוקף עד _____ / _____ ת"ז

על פי פסקי רבנים, תרומה זו נחשבת כמעשר כספים

שם משפחה ופרטי _____

רו' _____ מס' _____ עיר _____

מיקוד _____ טלפון _____ נייד _____

דוא"ל _____

חתימה _____ תאריך _____



ממשיכים בבניית חדר האוכל

אנו ממשיכים בבניית חדר האוכל והמטבח. עד כה גויסה כמחצית מהסכום הנדרש. סרט המתעד את תהליך הבנייה הועלה לאתר 'יוטיוב', ואתם מוזמנים לצפות בו. בשעה טובה, במהלך ימי החנוכה תבצע יציקת התקרה העליונה של חדר האוכל והמטבח, ולאחר החג יחלו עבודות הפנים. אנו שואפים לעמוד בלוח הזמנים שנקבע, ולסיים את הקמת המבנה עד לפתיחת שנת הלימודים הבאה. ■



'בני דוד' לאן? סדרת 'ניוטי יום'

לאחר חג סוכות התייצבו תלמידי שנה א' (מחזור כ"ה) לסדרת ניווט בת שלושה ימים. הם הוחתמו על מצפן, מפה ומד-קו (מד קואורדינטות), ופנו להתעמק בחברות הלימוד. הרב סדן הציג בפני התלמידים את ארבע המטרות של סדרת הניווט: שאיפה למקצועיות ברמת מפקדים, תפקוד למופת בשעת לחץ, חישול כתוצאה מהמאמץ ויכולת נטילת אחריות על משימות רבות. הניווט המודרך התבצע על ידי קצינים יוצאי יחידות קרביות מבוגרי 'בני דוד', והוא התקיים באזור עלי ושילה. ביום השני, לאחר שצברו ניסיון מועט, עלתה החבורה לאלון הגליל, הפעם ללא מדריך וללא עזרה, והתבקשה לנווט בעזרת מפה בלבד. הניווט הסתיים בערב, במצפה הושעיה, שם המתינו להם רבני המכינה, שהגיעו לעודד וכן לצפות במשחק הכדורסל של התלמידים נגד שחקן הכדורסל דורון שפר. דורון שפר, שחקן 'מכבי' תל אביב לשעבר, וכיום בעל תשובה תושב אמירים, ציין לשבח את המשחק של החבר'ה: "משחק מסיבי של גברים, אבל הוגן וידידותי...". לאחר המשחק סיפר על תהליך התשובה שהוא עבר ועובר, ועל עבודת המידות הנדרשת משחקן מקצועי. ביום השלישי יצאו התלמידים לניווט מסכם, מיער לביא עד לפסגת הר הארבל, בואכה הכנרת. הקניית הניווטים הם חלק חשוב מאוד בהתמקצעות של כל לוחם, ותלמידינו עוברים שתי סדרות של ניווטים במהלך לימודיהם ב'בני דוד'. ■



"כשילדי ישראל יהיו חזקים ובראים - אוויר העולם יהיה קדוש וטהור" (אורות הקודש ד)

בנוסף לתכנים הרחחניים אותם זוכים תלמידי המכינה ללמוד, מושם דגש חשוב גם על ההיבט הפיזי. תלמידי המכינה מתאמנים באופן קבוע בעזרת מי ששימש בעבר מאמן הכושר של היחידה.

התלמידים מגיעים לרמות כושר וכשירות גבוהות מאוד. בין היתר, עוברים התלמידים אימוני ריצה בתנאים קשים, אימוני בסחיבת אלונקות, אימונים לחיזוק השרירים ועוד. ההכנה הפיזית לקראת הגיוס חשובה מאוד, ובעזרתה יוכלו התלמידים לעמוד בעומסים הגדולים הנדרשים בצבא. מעבר לאימונים, לומדים התלמידים גם להכיר את גוף האדם וכן מושגי יסוד בפיזיולוגיה, אנטומיה וכדומה, מתוך ידיעה שחלקם הגדול ימשיך בתפקידי פיקוד, וכהכנה לאימוני נכון של חייליהם לעתיד. כמו כן, מושם דגש על האימוני הגופני כחלק חשוב באורח החיים, לא רק לפני הגיוס לצבא, אלא כחלק בלתי נפרד מכל שלב בחיים. לצורך שיפור הכושר ויכולות האימוני, הותקנו במתחם המכינה מתקני מתח ומקבילים. ■

אתר האינטרנט של 'בני דוד' הותקף

מדי חודש מתבצעות למעלה מ-10,000 כניסות לאתר 'בני דוד', רובן לבית המדרש הווירטואלי, בו ניתן להאזין לשיעורים מבית מדרשנו. אנו מתכוונים להרחיב את פעילות האתר, ואף התחלנו בשידור חלק מהשיעורים בשידור חי. בליל 'הושענא רבה' הועברו השיעורים השונים בשידור חי ובזמן אמת, ומאות גולשים צפו בהם. בכוננתנו לשנות את פני האתר, ולשים דגש מיוחד על העלאת השיעורים והפצת התורה באמצעות.

במהלך חודש תשרי הצליחו האקרים מתורכיה לפרוץ לאתר, ובמשך מספר שעות הופיע דף הבית עם כיתובים בערבית על שחרור עזה. בעבודה מאומצת הצליחה חברת האינטרנט לנקות את התוכן מהאתר, והוא חזר לעבוד כשורה. לשמחתנו לא נגרם נזק למערכת האתר.

אנו מקדמים בברכה את קובי מלצר, בוגר הישיבה לבוגרי צבא, המנהל את האתר במשרה מלאה, ומקדם את העלאת השיעורים והפצתם ברשת. ■

אור התורה ואור שמן הזית

תלמידי 'בני דוד' נענו לבקשתו של אחד הבוגרים, ישי רזנבלט, בוגר המכינה והישיבה הגבוהה ותלמיד בישיבה לבוגרי צבא כיום, לסייע לאביו המגדל מזה שש שנים עשרות דונמים של זיתים מזן סורי (ופיקואל) לטובת הפקת שמן שלא למטרות רווח, במזרח גוש עציון. בשני ימי שישי לפנות בוקר התייצבו חמישה עשר מתלמידי הישיבה הגבוהה והמכינה ומסוקו זיתים עד



חיילי צה"ל כובשים את 'בני דוד'

בימים כתיקונם מדברים על כך שתלמידי 'בני דוד' כובשים את צה"ל... הפעם כבשו חיילי היחידות המיוחדות את 'בני דוד'. באחד הימים, בשעת לילה מאוחרת, הסתיים תרגיל ענק של אוגדת אי"ש, שדימה השתלטות על בית המדרש לבוגרי צבא בעל, וחילוץ בני ערובה מתוכו. בתרגיל נכחו אלוף הפיקוד, מפקד האוגדה, מפקד חטיבת בנימין, מפקדים ומאות חיילים, והשתתפו בו רבים מבוגריו וכן חלק מהרבנים, כחיילים ביחידות המיוחדות. עליהם נוספו גם חברי כיתת הכוננות של הישוב.

במסגרת התרגיל "חדרו" מחבלים ליישוב, "חטפו" בני ערובה ו"הסתגרו" בתוך מבנה הישיבה לבוגרי צה"ל. האזור הוקף במאות חיילים, ובמשך שעות התנהל משא ומתן עם החוטפים על ידי צוות מו"מ של צה"ל. בשעת לילה מאוחרת, עם כישלון המו"מ, הסתערו לוחמי היחידה ללוחמה בטרור מכל עבר לתוך המבנה, ובתוך 10 שניות "חיסלו" את המחבלים. הלוחמים נהרו שלא לגרום כל נזק למבנה. ללוחמים, לבני הערובה ולחוטפים - שלום. מי ייתן ולא נדדקק לעולם למקצועיותם של הלוחמים. ■



לשעות הצהריים. מרגש במיוחד היה המפגש עם דוד המשפחה, יצחק רזנבלט, בוגר מחזור ב', שסיפר על שנותיו במכינה ועל היכרותו עם בן מחזורו, עמנואל מורנו הי"ד. משפחת רזנבלט ביקשה להביע את תודתה העמוקה לתלמידינו, השוקדים על לימודם וחיובורם לתורה מתוך קשר לעם ישראל ולארץ ישראל. חזקו ואמצו, חורף טוב ושנה טובה! ■

ראשון, ולבסוף ישתלב בע"ה כקצין באחד משלל התפקידים שמציעה משטרת ישראל לקציניה. עורך הדין אבינעם גואלמן, בוגר 'בני דוד', משמש כמנכ"ל התכנית, ובמחזור הראשון משרת עדיאל רחמים, בוגר מחזור כ'. לפרטים ולהצטרפות יש לשלוח קורות חיים לפקס: 08-9241053 או להתקשר לטלפון 08-9241167. ■

תוך שילוב לימודים בבית המדרש, מתוך כוונה להעניק למתגייסים ליווי בתחום ההלכתי והרוחני לכל אורך המסלול.

התכנית מיועדת לבני הציונות הדתית שסיימו שירות צבאי, המעוניינים להשתלב בתפקידי מפתח במשטרה. עם סיום תהליכי המיון של משטרת ישראל, מגיעים התלמידים ללימוד הנמשך חודש בבית המדרש **במכינת 'אלישע'** בנווה צוף, ומשם יוצאים למסלול ההכשרה הבסיסי, שאורכו כארבעה שבועות, בבית הספר לכושר מבצעי של המשטרה. לאחר מכן חוזרים לתקופת לימוד בבית המדרש, ומתעמקים בסוגיות הלכה, מוסר ואמונה. המשכה של התכנית הוא



במסלול ההכשרה של בית הספר ללימודי משטרה. לאחר סיום פרק ההכשרה, מתפזרים זוגות של בוגרים לעבודה בתחנות המשטרה ברחבי הארץ למשך כחצי שנה, ומשלבם בה לימודים בבית המדרש. לאחר כשנתיים נוספות של שירות במשטרה, ישלח מי שיימצא מתאים לתפקידי קצונה, לקורס קצינים המשלב בתוכו גם לימודים לתואר

שילוב תורה בחיי המעשה... 'מאמינים במשטרה'!

בחודש אלול תשע"א, התגייסו שמונה עשר צוערים למשטרת ישראל במסגרת הפרויקט 'מאמינים במשטרה'. זוהי תכנית ייחודית המכשירה שוטרים דתיים לתפקידי קצונה במשטרת ישראל,



תנועת בני עקיבא העולמית
WORLD BNEI AKIVA
חלוקת שליחות
SHLICHUT DEPARTMENT

עונת גיוס השליחים נפתחה

אנחנו מחפשים כ-20 משפחות מעולות לקהילות מדהימות סביב הגלובוס כולו.

אנא עזרו לנו למצוא אותם

יתרון לדוברי שפות ולבעלי תעודת הוראה.

שתפו והפיצו לכל חבריכם ברשתות החברתיות ובמיילים.

לפרטים: דני - 052-5665148 או dani@bneiakiva.net

בברכת חברים לתורה, עבודה ועליה

חלוקת שליחות
תנועת בני עקיבא העולמית

שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה!

הרב אלי סדן

כמובא בבא בתרא דף כא.).

הפיתוי העצום שבחכמת יוון נובע מהעובדה שהאדם החושב הוא העומד במרכז, הוא שולט, הוא מחליט, הוא מכוון, הוא הוא המחליט ע"פ שכלו מה טוב ומה רע, ועל כן הוא המחוקק, המוביל והמנהיג. יש בכך גם צד חיובי ביותר. מי שקורא את הכתבים של הפילוסופים האקזיסטנציאליים של העידן המודרני רואה איך המחשבה המעמידה את האדם במרכז היא גם זו הדוחפת אותו ליטול אחריות על חייו. להיות מודע לכך שהוא בן חורין לסלול לעצמו את דרכו בחיים, והרבה טוב יכול לצאת מזה. וגם - הרבה רע! לא בחינם, כאשר סיים אלכסנדר מוקדון את כיבושיו לאחר 11 שנות לחימה רצופה, הניח זר דפנה על ראשו ודרש מקציניו להשתחוות לו!

המאבק בין כוחות דומים אך שונים במהותם הוא כמובן המאבק הקשה ביותר. "אין גיבור מתקנא אלא בגיבור שכמותו". אי אפשר להבין את גזירות אנטיכוס, שהיו בניגוד למדיניות התרבותית הפתוחה של אלכסנדר מוקדון אלא על רקע התחושה האינטואיטיבית של מובילי התרבות ההלניסטית, שיש כוח תרבותי אחד ויחיד שמאיים על המנופול העולמי המוחלט של תרבות יוון והוא תרבות ישראל. גם עם ישראל שם את החכמה במקום עליון, אבל הוא הביא לעולם את חכמת הקודש, חכמה שהיא דבר ה', תורה מן השמים, ולפי תחושת היוונים, זהו איום על תרבותם.

ואכן, במקום לשים את האדם במרכז, את כוחו, את יופיו ואת חכמתו, מלמדת תורת ישראל שיש לעולם את הבורא במרכז, את חכמתו, ואת רצונו להטיב לעולם, ואת הדרך שהוא סולל לאדם על מנת שהעולם ישוב להיות גן עדן, ואפשר יהיה לשוב למצב המתואר בפסוק הנפלא "וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד". ובלשון חז"ל "יבוא טוב וייתן טוב מטוב לטובים", יבוא טוב - זה משה רבנו שנאמר בו "יתרא אותו כי טוב הוא", וייתן טוב זה התורה שנאמר בה "כי לקח טוב נתתי לכם, תורתנו אל תעזבו", מטוב - זה הקב"ה שנאמר בו "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו", לטובים - אלו ישראל שנאמר "הטיבה ה' לטובים ולישרים בליבותם".

האמת האלוקית מעמידה במרכז את רצון השם יתברך שיהיה טוב לעולם, היא מלמדת אותנו שהטוב הפיזי הגשמי הוא כולו פרי הטוב

מאדמת הקודש, מנחלת ה' שבה ורק בה יכולה להופיע תרבות הקודש של הנבואה, של תורה מן השמיים, תורה שבכתב ותורה שבע"פ, הם מביאים על עצמם, ועל האנושיות כולה צרה יותר גדולה ממה שהם מביאים על ישראל, כיוון שהם שוללים מהאנושות את הכוח הרוחני החשוב ביותר, את אורו של עולם, את המצפן והמצפון של המין האנושי כולו, אשר בלא דרך וכיוון רק יטעה בשביל החיים הסבוכים!

היוונים מתוארים בדניאל כנמר בעל כנפיים, ומבאר המהר"ל שהחכמה זהו הכוח היותר עז שבעולם (נמר) והיא מתפשטת בעולם (כנפיים).

היוונים נחשבים לפורצי הדרך בפילוסופיה ובמדע באנושות הכללית. ולאו דווקא במובן של תוכן הפילוסופיה והמדע, שאלו כמובן עברו שינויים והתפתחויות רבות, אלא בהעמדת כוח המחשבה שבאדם ככוח המרכזי, השולט והמכוון את האדם הפרטי ואת האדם הכללי. לעומת עמי האליל הקדמונים שהתמכרו לחוויות הריגושיות והדמיוניות, יש בכך פריצת דרך עצומה קדימה! לא ראשו של האדם מעל גופו, כיוון שהשכל צריך לשלוט ולכוון את הגוף! (כמובן שבעם ישראל הדברים הללו היו פשוטים, ותמיד היה תלמוד תורה כנגד כולם, והבקשה הראשונה של כל יהודי מהשם יתברך היא "חננו מאתך חכמה בינה ודעת...")

אלכסנדר מוקדון הופיע מיד אחרי אפלטון ואריסטו. הוא היה תלמידו של אריסטו (שנשכר כמורה פרטי ע"י אביו פיליפוס מלך מקדוניה). הוא כבש את כל העולם עם "צבא קטן וחכם" כנגד הצבא הפרסי הכבד והמגושם. הכיבוש לא היה צבאי בלבד (אע"פ שגם בתחום הצבאי יתרונו של היוונים היה בתכנון ובטקטיקה, וניצחונם היה ניצחון המחשבה על החומר), אלא גם תרבותי, הוא הביא עמו תרבות חדשה לעולם העתיק, ואז החלה תופעת ההתייונות גם בישראל.

אכן יש בחכמת יוון כוח פיתוי עצום, ובוודאי לעם ישראל, שיותר מכל העמים האחרים העריץ את המחשבה ואת היצירתיות וההתפתחות (כדוגמא אזכיר, חוק חינוך חובה חיים, שנחקק בעולם המודרני רק במאה השנים האחרונות, היה חוק מדינה במדינת ישראל לפני כ-2400 שנה, ונחקק ע"י הכהן הגדול יהושע בן גמלא, שהגדיר אפילו את גודלה של כיתה תקנית - 25 תלמידים,

ניצחון בשדה הקרב עדיין אינו סיבה לקבוע חג לדורות. ובפרט שידוע שהקרבות נגד היוונים המשיכו גם אחר טיהור המקדש. יהודה המכבי עצמו נפל בקרב, ורק אחר שנים נוספות של מאבקים ותככים פוליטיים שוחררה סוף סוף יהודה מעול היוונים והוקמה מלכות חשמונאים.

ואם מפני הנס שאירע עם פך השמן הרי זה תמוה עוד יותר, שהרי בבית המקדש התחולל יום נס בשמן - הכהן היה ממלא את המנורה שמן בכמות המספקת לכל הלילה ולא יותר, ואף על פי כן עם אור ראשון שישה קנים היו כבים ואילו נר מערבי היה ממשיך להאיר כל היום בדרך נס! אם כן יום התחולל נס גלוי עם השמן שבמנורה. ובכלל בית המקדש הוא מקום של ניסים, כמבואר במשנה בפרקי אבות שהיו עשרה ניסים קבועים בבית המקדש, וכן הוא לשון חז"ל: "עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל" (שבת כב.).

ומה ראו חז"ל אם כן לקבוע על נס פך השמן חג לדורות?

הרמב"ם ביד החזקה מתחיל את הלכות חנוכה בתיאור המאבק והמלחמה עם היוונים וממשיך בתיאור נס פך השמן ומסיים "ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור... ימי שמחה והלל, ומדליקים בהם הנרות... להראות ולגלות הנס". הרי שהרמב"ם מצרף שני עניינים אלו כטעם לתקנת חנוכה.

ע"פ זה, ננסה להבין עניינו של חג החנוכה.

היוונים כידוע הם אחת מארבע מלכויות שראה דניאל בחזונו. אחת מארבע המלכויות שחז"ל ביארו כי הם מבטאים ארבעה כוחות גדולים באנושות המתנגדים לקדושתם של ישראל, וכי הופעת אורו של משיח תלויה בהתגברות על כוחות אלו. אמנם שלא כעמלק השואף להשמיד את ישראל מן העולם וזוהו הוא חושף את טבעו המשתוקק לכיליון של כל היש, ארבע מלכויות אלו הן כוחות אנושיים לגיטימיים, אשר בהיותם מכוונים בכיוון הנכון יש להם תפקיד חשוב באנושות, אלא שהוויכוח הוא כמובן על השאלה הידועה, "מי בראש?".

הקדושה האלוקית, ממקור בורא עולם היא צריכה להיות המדריכה והמכוונת את הטבע האנושי, היא תלמד את האדם הפרטי ואת האומות בחייהן הציבוריים איך לממש את "צלם אלוקים" שבאדם, ולהיות טוב, טוב ומיטיב, בצלם ובדמות הבורא. **מלכויות אלו** - מתוך תאוותן להיות בראש, מנסות להחריב את ישראל וליטול מהם מלכותם, ולסלקם

המוסרי, הערכי. ולא במקרה בלשון הקודש, בשפת התנ"ך - זוהי אותה מילה - טוב! כי עיקר דעת אלוקים הישראלית היא הידיעה שקיום העולם ושכלולו תלוי במוסר. והמוסר אינו יחסי, חלקי, משתנה לפנים שונות, אלא מוסר מוחלט הנובע מהמוסר האלוקי, יסוד האמת והצדק של בורא עולם ומנהיגו.

כאן מצויה התהום המפרידה בין תרבות יוון לתרבות ישראל. מהו מקור המוסר, מהו מקור ערכי החיים של עולמנו. אפלטון היה גדול החכמים אבל כאשר בשכלו האנושי רצה להתוות דרך לניהול אידיאלי של מדינה, הוא הציע שלכל הפילוסופים יהיו נשים משותפות באופן שלאף אחד לא תהיה "אשה פרטית", אף אחד לא ידע מיהם בניו ובנותיו, ואלו יגדלו ביחד בבתי ספר מיוחדים של המדינה. לולי היה כל כך עצוב לראות איך המוח היותר מפותח, יכול להגיע לשטות בלתי אנושית ובלתי מוסרית כזאת - זה היה מצחיק אותנו.

מי שאינו מבין איך המדינה המפותחת ביותר באירופה, המדינה שהעמידה מתוכה את גדולי הפילוסופים ואנשי המדע, גדולי המוסיקאים והמשוררים באנושות של אותה תקופה, הייתה יכולה להתנהל כמפלצת שהובילה את האנושות אל האסון הנורא של מלחמת העולם השנייה, ובתוך כך הקימה מחנות ריכוז ותאי גזים [שהכול מאורגן ומתוכנן היטב עפ"י הדייקנות והכישרון השכלי הגרמני, כולל בתי ספר מיוחדים שהכשירו קציני ס.ס. להיות מסוגלים לאבד צלם אנושי...].

מי שאינו מבין איך השכל האנושי היה יכול ליצור את אחד ממשטרי הדיכוי היותר נוראים בהיסטוריה, וכל זה בשם השוויון, האחוה והשלום העולמי, כמבואר היטב בפילוסופיה המרקסיסטית.

מי שאינו יכול להבין איך המחשבה האנושית המודרנית איבדה את הנקודה הארכימדית של המוסר, ובשם "הפלוורליזם הנאור" מוכנה להכשיר כל "שרץ", כפי ששופט בית המשפט העליון במדינת ישראל נימק את החלטתו לחייב את אל-על לתת כרטיס זוגי לדליי וכן זוגו הגבר "אני אישית כמובן נגעל מזה", כך הוא כתב בפסק דינו, "אבל למי יש סמכות לקבוע לאחר מהם חיי משפחה? כל אחד והשכל שלו, כל אחד והשקפת העולם שלו, ואין לנו זכות לומר לאדם איך לחיות חיי משפחה!"

השכל של האדם הוא חשוב מאוד. יכול הוא לנתח ולהבין היטב את עולם הטבע ולהציע דרכים חשובות לפיתוחו ושכלולו. אך אין לו דרך לברר את האמת, את הצדק, את הטוב המוחלט.

ברגע שאדם מנסה להגדיר ערכים ע"פ שכלו, או מגיעים לנושא היחסיות, ועדים לכך עשרות שיטות פילוסופיות, שכולן נכתבו ע"י אנשים חכמים, אך כל אחד מהם הציע דרך אחרת לפתור את חידת החיים וערכיהם!

במוסר הקודש (אוה"ק, ח"ג, ג), מתמודד הרב קוק עם טענתו של קאנט בדבר מקור המוסר "המקור העצמי של המוסר מוכרח להיות מונח ביסוד מה שהוא טוב לכל, במובן היותר רחב, דהיינו טוב לכל המצוי" (ובזה הוא משתמש בטיעון של קאנט עצמו, שהצו הקטגורי של המוסר הוא מה שהוא טוב לכל).

"השאלה היא רק איך יתגלה לאדם המוגבל, הטוב לכל המצוי, שהוא כל כך נעלם ממנו. ועל זה התשובה מוכרחה לבוא, שבעולם תמצא נקודה מאירה, שמפי הגבורה ישמע בה תורה ומצוות. והתורה מן השמיים צריכה להיות מכוונת לטובת הכול, מראשית ועד אחרית." **רק בורא העולם, יוצר רוח האדם בקרבנו, וקורא הדורות מראש, הוא יכול לסמן לאדם איך להגיע אל הטוב, אל מה שהוא טוב באמת, גם לאדם עצמו, וגם לחברה ולכלל, גם לדור שלו, וגם לדורות הבאים.**

השכל הוא בוודאי מלך הכוחות. כל חיי האדם מתחילים מהכרה. השאלה היא מה תפקידו של השכל. **השכל הישראלי עוסק, לפני הכול, במאמץ להבין מה רבש"ע מלמד אותנו בדרך חיים.** השכל הישראלי עוסק בהקשבה, הקשבה, הבנה והפנמה של דבר ה' אלינו. כי התורה היא תורת חיים, "כי הם חיינו ואורך ימינו".

ועל כן, לפני כן צריך ענווה, וצריך טהרת המידות בכלל, כי "תלמיד שאינו הגון" אין לו מה לעשות בבית המדרש - רק כלי טהור ונקי יכול להבין, להשיג, ולרדת לעומקה של תורת ה' הטהורה, העומדת לעד. **"ראשית חכמה יראת ה'".** הכישרון הנפשי לעמוד לפני ה' בענווה, ולדעת **שה כל האדם, כפי המסקנה של שלמה המלך, החכם מכל אדם, בסיום ספר קהלת: "סוף דבר, הכל נשמע, את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם!"**

ודווקא אז, **ודווקא ע"י זה מתגדלת אישיותו של האדם.** והעניו מכל אדם אשר על פני האדמה, הוא הוא שזכה לקבל תורה מן השמיים, והוא הוא זה שהפך למנהיג הגדול ביותר בהיסטוריה הכלל אנושית, המנהיג אשר הוציא אותנו ממצרים ולימד אותנו את תורת ה' ומתוך כך, דבריו הניעו כוחות אדירים בכל ההיסטוריה האנושית, ועד היום דבריו הם יסודות האמונה והמוסר של רוב בני האדם על פני כדור הארץ.

השכל האנושי הוא יקר וחביב. מקום חשוב יש לו בפיתוח ושכלול עולמנו בצד הטכני-החיצוני של החיים,

ע"י המדע והטכנולוגיה. אבל מוסר וערכים **אנו למדים מרבש"ע, ולכן, כל זמן שהיוונים לא ניסו לגזור עלינו אורחות חיים, כל עוד נשמרה האוטונומיה התרבותית, לא חשבו יושבי הארץ שיש להם יכולת למרוד באימפריה היוונית.**

אך כאשר רוצים ליטול מאתנו את נשמת אפינו, את רוח חיינו, אנו מתקוממים ויוצאים למלחמה, אפילו מעטים נגד רבים, אפילו עניים ודלים מול אימפריה עשירה וצבא מקצועי ומיומן.

הניצחון הצבאי אכן היה פלא, אבל ידעו חכמי ישראל שהוא זמני. יש מקורות רבים לכך שחכמי בית שני ידעו שעוד לא הגיע זמן הגאולה השלמה, הבית השני עתיד להיחרב, ויציאו ישראל לגלות.

אבל הבינו הם, שהניצחון שהתחולל בשדה הקרב, היה ניצחון של רוח ישראל על רוח יוון. צפו הם לרחוק וידעו שחכמת יוון עתידה להשפיע על העולם דורות רבים. העמדת האדם במרכז, ומתוך כך העמדת הנאות החיים, יופיים ועידונם כמושא מרכזי לשאיפת האדם, עתידה להיות האנטי-תיזה היותר משמעותית מאחרות, מול תורת ישראל המלמדת כי עניינו של האדם הוא להופיע את הטוב, את החסד, את האמת ואלו יכולים להיות מושגים רק ע"י הקשבה לדבר ה' והליכה בדרכיו.

ועל כן הבינו **שנס פך השמן** לא היה אירוע שגרת, כי אם **אות מן השמים למשמעות של הניצחון על היוונים. שחרור המקדש והדלקת המנורה הם הניצחון הפנימי של המאבק כולו.**

טיהור המקדש הביא כמובן גם לחידוש עבודת הקורבנות, לחידוש עבודת הקטורת, וכיוצא בזה. אך הנס אירע דווקא במנורה.

האור בלשון הקודש **מסמן את החכמה.** "חכמת אדם תאיר פניו", "דריך מאירים". הדלקת המנורה מסמנת את העלאת החכמה בישראל - "הרוצה להחכים - ידרי" (כלומר) יצדד בתפילתו קצת כלפי דרום העזרה ששם נמצאת המנורה).

ואע"פ שטומאה דחוייה בציבור, ואם לא היה שמן טהור, אפשר היה להדליק בשמן טמא. אעפ"כ **נעשה נס דווקא בשמן, מפני שהשמן צריך להיות נקי וטהור, ונמשך אחר הפתילה - כדי שתהא השלהבת עולה מאליה** (לשון הגמרא בשבת). הנפש הישראלית צריכה להיות טהורה ונקייה כדי לקבל את דבר ה'.

מול הגאווה היוונית של האדם במרכז, של טיפוח כוחו הפיזי, יופיו, והנאות החושיות שלו, מציבה תורת ישראל את הענווה כיסוד כל המידות הטובות, את התשוקה ללמוד מהשם יתברך את דרכיו ומידותיו ולהדבק בהם - "כי זה כל האדם". טהרת השמן היא המאפשרת את העלאת האור, את העלאת אור החכמה

האלוקית, שהיא גם האש, האנרגיה, החיות, המוטיבציה שלנו בחיים, "כי הם חיינו ואורך ימינו".

ועוד למדו חז"ל ממה שאירע שם במקדש, **שיש מצבים, מצבים נוראים - שהיוונים מצליחים לטמא את כל השמנים!** תרבות יוון חודרת אל עם ישראל ומטמאת את הנפש הישראלית, ההולכת ונמשכת אחר הדרך של השכל האנושי, אחר הנאות החיים החושיות, והאזוניים נאטמות מהקשבה לדבר ה'.

אמנם עמוק עמוק בתוך כל נפש ישראלית יש פך קטן, קטן מאוד, החתום בחותמו של כהן גדול. הכהן הגדול, הנכנס ביוה"כ לקודש הקודשים, הוא המסמל את צד הקדושה האלוקית, הטבוע בנו בגזירת עליון, מימי אברהם יצחק ויעקב, חוק ולא יעבור!

בהיכל, שם אנו עובדים כל השנה, שם אנו מעלים את האור, מקטירים את הקטורת וכיו"ב. אבל קודש הקודשים - שם רבש"ע יורד אלינו ומדבר אלינו מבין שני הכרובים, שם רבש"ע מטהר אותנו ביוה"כ, שם הוא מקום הפעולה האלוקית הנצחית!, שם הוא הצד הנצחי הגנוז בעומק החיים הישראליים, שלא יכול להשתנות לעולם.

והנס הוא, שפך שמן קטן זה, שבקושי יכול לדלוק יום אחד - דלק שמונה ימים, כלומר עד לעתיד לבוא (שבעה) - עולם הטבע, עולם הזה, שמונה - התיקון של העולם הזה ע"י מה

שמעל לשבעה, כמו מילה בשמיני). מבית המקדש לא נשאר לנו לכאורה שום דבר חיובי, רק אבלות וצער על חורבנו בתשעה באב. אבל **חג החנוכה** הוא בעצם הזיכרון החיובי שיש לנו מעבודה מיוחדת בבית המקדש. **דווקא העבודה שמסמלת את לימוד התורה.** כי אע"פ שחורבן מקדשנו, וגם גלינו מארצנו, את התורה לא איבדנו, התורה היא עמנו, יודעים אנו להקשיב אל דבר ה' אלינו, וע"י זה אנו יכולים להמשיך ולחיות את האמת של חיינו. **זוהי המשמעות של הדלקת נרות החנוכה, שמעיקר הדין צריך להדליקה ברה"ר, כדי להפיץ את האור, אך בשעת סכנה מניחה על שולחנו - ודיו. די שהאור עולה בתוך הבית הישראלי, החי את חיי, חיי טהרה וצניעות כראוי לבן ישראל!**

ובדרך צחות לשון יש האומרים - "מאי חנוכה? - תנו רבנן" (לשון הגמרא בשבת), כלומר מה עניינה של חנוכה - תנו רבנן. האחיזה שלנו בחיי עולם שנטע בתוכנו, כישרון החיים הישראלי להמשיך ולהקשיב לדבר ה' המורה לנו את דרך חיינו, זהו הניצחון שלנו על היוונים, **וזה מה ששייבנו בסופו של דבר לירושלים, להאיר את אורו של עולם.** כי לעתיד לבוא כולם ידעו כי דווקא אורחות החיים הישראליים, הם הם תפארת האדם, ויאמרו זה לזה "לכו ונעלה אל הר ה', אל בית אלוקי יעקב, ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".



סוכנויות ביטוח בע"מ
דרך בית לחם 152 ת.ד. 53323 ירושלים 01533
טלפון: 02-6737075 / פקס: 02-6737075
רח' הסיבים 13, ת.ד. 7073 פ"ת 49170
טלפון: 03-9247050 / פקס: 03-9247035

כל הסל הביטוחי שלך תחת קורת נג אמת

- רכבים • דירות • עסקים
- בתי כנסת • ביטוחי פרט • מנהלים
- פנסיות • בריאות וסיכונים

י.ק.ב. סוכנויות ביטוח מתמחה בכל סוגי הביטוחים.

40 שנות מקצוענות
בהנהלת בניצי קפלן ואבי יעקובוביץ

www.yekeve.co.il

דרך בית לחם 152 ת.ד. 53323 י-ם 01533 • טלפון: 02-6737075 • פקס: 02-6737075
רח' הסיבים 13, ת.ד. 7073 פ"ת 49170 • טלפון: 03-9247050 • פקס: 03-9247035